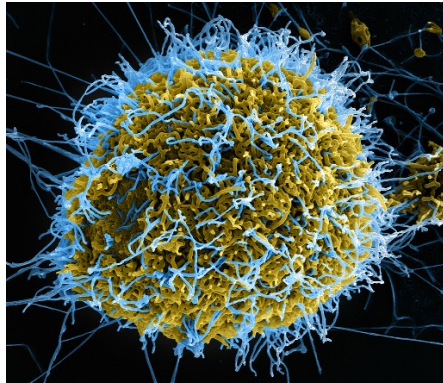

Virus

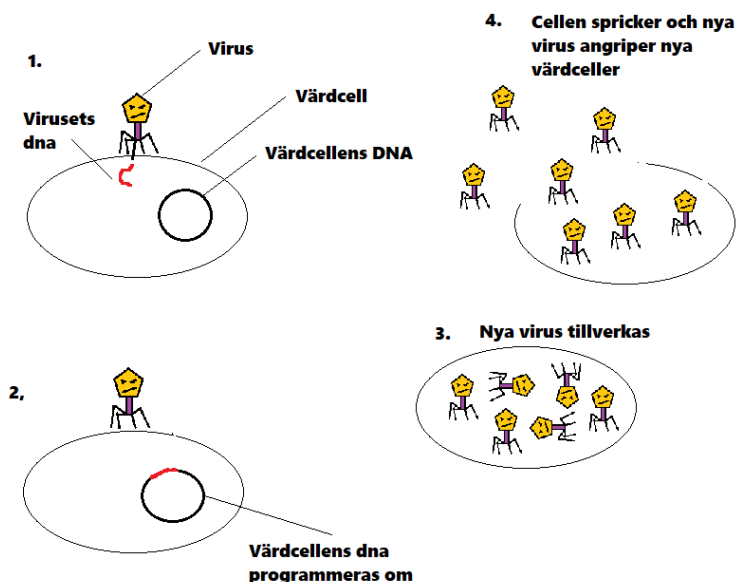
Virus är något helt unikt och troligtvis lika gammalt som de första organismerna i jordens historia. De uppfyller inte alla krav för att få kalla sig levande. Virus har ingen ämnesomsättning och kan inte föröka sig på egen hand. De måste ha tillgång till en annan organism, en värd, för att kunna föröka sig.

När viruset är utanför värden finns det ingenting som visar att det lever. Bilden visar delar av ebolavirus taget med elektronmikroskop.

Virus är en tusendels så stora som bakterier och måste ses i speciella mikroskop, elektronmikroskop. Det finns minst 600 virus som drabbar människor och ungefär hälften av dessa har med förkylningar att göra.

Virus förökar sig genom att ta sig in i en organisms celler och ta kontrollen över dem. Viruset förändrar cellens DNA så att den tillverkar nya virus. När cellen sedan förstörs sprids det nya viruset.

Antibiotika fungerar inte på virus, men däremot går det att vaccinera sig. Det innebär att en ofarlig dos av viruset sprutas in i kroppen så immunförsvaret lär sig känna igen det och kan då förbereda sig.

Virus förändrar sig hela tiden så att immunförsvaret inte ska kunna känna igen dem. Därför så drabbas människor år efter år av förkylningar och influensor.

Även de farligare virusen fågelinfluenserna och svininfluenserna skiljer sig lite från varandra när de dyker upp och kan därför vara farliga.

Virus kan under lång tid finnas i människokroppen utan att märkas. Immunförsvaret håller koll på det. Ifall du blir sjuk av något som gör immunförsvaret upptaget kan viruset passa på att föröka sig, spridas och ge symptom.

Idag vaccineras barn mot många svåra virus-sjukdomar. I Sverige erbjuds alla barn vaccination mot 10 allvarliga sjukdomar till exempel röda hund, påssjuka, polio och mässling. Sedan 2010 erbjuds flickor att vaccineras mot HPV-viruset. Numer erbjuds även pojkar.

Historiens värsta virusepidemi var spanska sjukan som spreds strax efter första världskriget (1914-1918). Spanska sjukan är en slags fågelinfluensa. Mellan 50 och 100 miljoner människor dog. Alltså betydligt fler än under kriget som precis avslutats.

Begrepp och svåra ord:

Virus, ämnesomsättning, elektronmikroskop, antibiotika, vaccin, symptom

Virus

Begrepp:	Förklaring:
Virus	
Ämnesomsättning	
Elektronmikroskop	
Antibiotika	
Vaccin	
Symptom	

Rätt	Fel	1. Virus. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		Virus förökar sig genom att ta över andra celler.
		För att undvika virus kan man vaccinera sig.
		Nästan alla virus har med förkylningssjukdomar att göra.
		Virus är större än bakterier.
		Virus kan inte föröka sig på egen hand.

Rätt	Fel	2. Virus. Vilket eller vilka alternativ är korrekta?
		För att bota sjukdomar orsakade av virus går det bra att använda antibiotika.
		Den värsta virussjukdomen någonsin är digerdöden.
		Det finns 10 000 olika virus som kan drabba människor.
		Det går att vaccinera sig mot vissa virus.
		Ebola är ett exempel på ett virus.